

Огляд ситуації на банківському ринку України

за 11.09.2017-24.09.2017

Ключові події

- НБУ ухвалив «Основні принципи грошово-кредитної політики на 2018 рік».
- У Верховній Раді зареєстрований «Проект бюджету України на 2018 рік».
- Уряд розмістив Єврооблігації в розмірі 3 млрд. дол. США. Частина залучених ресурсів буде направлено на рефінансування поточної заборгованості за зовнішнім боргом (терміном погашення в 2019-2020 рр.).
- На офіційному сайті НБУ розміщено інформацію про стан платіжного балансу і валового зовнішнього боргу на кінець I півріччя 2017 року, огляд «Оцінка інфляції» (за серпень).
- За даними НБУ у II кварталі 2017 року ВВП України збільшився на 2,3% (у річному вимірі).
- НБУ продовжив на 5 років термін дії свідоцтв 14 аудиторських фірм («Про включення до Реєстру аудиторських фірм, які мають право на проведення аудиторських перевірок банків»). Раніше на офіційному сайті регулятора був розміщений проект «Положення про порядок ведення Реєстру аудиторських фірм, які мають право на проведення аудиторських перевірок банків» (документом посилюються вимоги до діяльності аудиторів, які мають право здійснювати обов'язковий аудит банківських установ).
- Облікова ставка була збережена без змін – 12,5% річних (Рішення НБУ №593-ш від 14.09.2017 р.).
- За 8 місяців 2017 року виробництво промислової продукції скоротилося на 0,4%. Про це свідчать дані Індексу промислової продукції, опубліковані на офіційному сайті Державної служби статистики. При цьому, позитивну динаміку демонструють більшість напрямків переробної промисловості (включаючи машинобудування, харчову і легку промисловість). Спад зберігається у видобувній промисловості, енергетиці та окремих напрямках машинобудування (приладобудування).
- Державна служба статистики опублікувала дані про фінансові результати підприємств (великі і середні) за підсумками I півріччя 2017 року. Згідно з опублікованими даними, позитивний фінансовий результат в зазначеному періоді отримали 68,8% аналізованих підприємств. Найбільша частка прибуткових підприємств – в сільському господарстві, торгівлі, фінансовому секторі. При цьому, найбільш високі показники операційної рентабельності демонструють компанії, які здійснюють діяльність у сфері торгівлі, готельно-ресторанного бізнесу, телекомунікацій, операцій з нерухомістю, а також здійснюють професійну, наукову та технічну діяльність.
- На початок вересня більше 7 млн. домогосподарств отримували субсидії на оплату послуг ЖКГ.
- НБУ планує створити компанію-посередника для реструктуризації проблемних кредитів банків. Про це повідомила Заступник Голови НБУ К.Рожкова під час Ukrainian Financial Forum.

Важливі нормативно-правові акти

- 21.09.2017 р. прийнято Постанову НБУ №93 «Про визнання таким, що втратив чинність, постанови Правління Національного банку України від 10 грудня 2004 року № 620».
- 18.09.2017 р. прийнято Постанову НБУ №92 «Про внесення змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні». Зазначеним документом (вступає в силу через 30 днів після опублікування; окремі норми – з 01.10.2018 р.) регулятор посилив вимоги до банків, які здійснюють операції довірчого управління.
- 15.09.2017 р. прийнято Постанову НБУ №91 «Про внесення змін до Положення про визначення пов'язаних з банком осіб». Зазначеним документом регулятор зобов'язав банки повідомляти фізичних і юридичних осіб в письмовій формі, якщо вони були визнані пов'язаними.
- 12.09.2017 р. прийнято Постанову НБУ №90 «Про затвердження Змін до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу». Відповідним документом регулятор дозволив банкам вибирати агентів для здійснення ідентифікації та верифікації фізичних осіб.
- 11.09.2017 р. прийнято Постанову НБУ №89 «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України з бухгалтерського обліку».

Тимчасові адміністрації та ліквідації

Протягом аналізованого періоду, рішень щодо визнання банків неплатоспроможними та / або їх ліквідації не приймалось. При цьому, регулятор та банки, які визнані неплатоспроможними/ліквідуються, продовжують відстоювати власну правоту в судовому порядку (14.09.2017 р. Верховний Суд відкрив провадження за заявою НБУ про перегляд ухвали Вищого адміністративного суду від 08.06.2017 р., яким скасовано рішення НБУ про визнання неплатоспроможним і ліквідацію банку «Київська Русь»).

Згідно з даними, розміщеними на офіційному сайті ФГВФО, минулого тижня від реалізації активів 35 проблемних банків Фондом отримано 290,7 млн. грн. (тижнем раніше продано активи 41 банку на суму 115,69 млн. грн.); на поточному тижні Фонд планує продати активи 65 проблемних банків за 20,9 млрд. грн. У серпні 2017 року ФГВФО схвалив правила продажу активів на спеціалізованих майданчиках (FFN и DebtX) і планував почати реалізацію активів проблемних банків аналогічним способом з 19.09.2017 р. (за участю дочірніх компаній даних майданчиків в Україні та компанії ICU в якості організатора торгів). При цьому,

через відсутність цінових пропозицій, торги були визнані такими, що не відбулись 3 16.09.2017 р. набрав законної сили «Порядок складання та ведення реєстру акцептованих вимог кредиторів та задоволення вимог кредиторів ліквідованих банків». Документ затверджений Рішенням ФГВФО № 3711 від 21.08.2017 р. Ним врегульовано ряд процедур, в т.ч. визначення суми заборгованості кредиторами, віднесення вимог кредиторів до певної черги, відхилення вимог кредиторів, а також ведення реєстру акцептованих вимог кредиторів.

На офіційному сайті ФГВФО опубліковано показники діяльності Установи на початок вересня 2017 року. Згідно з розміщеною інформацією, станом на 01.09.2017 р. Фондом було акумульовано 14,18 млрд.грн. Надходження регулярного збору за 8 місяців 2017 року склали 2,49 млрд.грн. У режимі тимчасового адміністрування знаходилося 5 банків, ще 88 банків ліквідуються.

Грошово-кредитний ринок

Ситуація на грошово-кредитному ринку не зазнала значних змін. НБУ зберіг облікову ставку на попередньому рівні, хоча і визнає факт, що інфляція була вище очікувань, а зростання ВВП (у річному обчисленні) нижче, ніж у I кварталі). При цьому, розміщення єврооблігацій (на поточному тижні кошти почали надходити на рахунки) дозволить НБУ розширити обсяг грошової емісії (валютний канал).

Банки утримують значний обсяг коштів на коррахунках, а також наростили обсяг вкладень в депозитні сертифікати НБУ. При цьому, кредитна активність залишається досить слабкою через пруденційні обмеження (низька адекватність капіталу; вимоги до оцінки позичальників). Згідно з даними Національного банку України, на ранок 25.09.2017 р. обсяг депозитних сертифікатів НБУ в обігу склав 34,7 млрд. грн.; при цьому, на минулому тижні регулятор розмістив тримісячні папери за прийнятною вартістю. Кредити рефінансування банкам в аналізованому періоді не надавалися, незважаючи на те, що раніше НБУ розширив перелік доступних інструментів для таких позик. Заборгованість платоспроможних банків по кредитах НБУ за 2 тижні практично не змінилася і склала 12,3 млрд. грн. При цьому, спроба продати хоча б частину кредитів неплатоспроможних банків через спеціалізовані торгові майданчики минулого тижня була невдалою – обсяг такої заборгованості становить 44,2 млрд.грн.

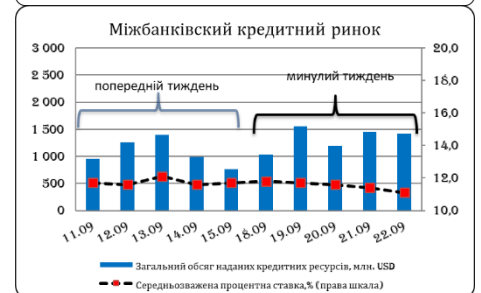
В аналізованому періоді попит на ОВДП збільшився з боку банків і нерезидентів (особливо після закріплення для них на законодавчому рівні пільг з оподаткування доходів, отриманих від інвестицій в такі папери). У той же час, останні утримують порівняно невеликий портфель облігацій внутрішнього боргу. Найбільшими ж інвесторами у внутрішні суверенні зобов'язання залишаються НБУ і держбанки. Загальний обсяг ОВДП в обігу за 2 тижні виріс на 0,8 млрд. грн. (до 695,8 млрд. грн. станом на 25.09.2017 р.). Згідно з даними НБУ, 12.09.2017 р. проведено аукціони з первинного розміщення ОВДП, на яких розміщені папери на загальну суму 0,91 млрд. грн. ; 19.09.2017 р. – 0,65 млрд. грн. Облігації в доларах і євро в зазначеному періоді не розміщувалися. На вторинному ринку в зазначеному періоді укладено 236 угод з ОВДП на загальну суму 7,5 млрд. грн. (основний обсяг угод здійснюється на біржовому ринку).

Станом на 22.09.2017 р.:

- середня ставка за депозитами ФО у національній валюті склала 13,6% (↓);
- середня ставка за депозитами ФО у іноземній валюті склала 3,7% (↓);
- середня ставка за депозитами ЮО у національній валюті склала 8,6%(↑);
- середня ставка за депозитами ЮО у іноземній валюті склала 1,6% (–);
- середня ставка за кредитами ФО у національній валюті склала 29,3% (↑);
- середня ставка за кредитами ЮО у національній валюті склала 13,6% (↓);
- середня ставка за кредитами ЮО у іноземній валюті склала 4,4(↓).

Відображено зміни у порівнянні з 08.09.2017 р.

Індекс депозитних ставок (рассчитывается НБУ и компанией Thomson Reuters) демонстрував тенденцію к снижению.

22.09.2017	UAH	USD	EUR
3 міс.	13,29	2,48	1,45
6 міс.	14,29	3,15	2,17
9 міс.	14,34	3,34	2,39
12 міс.	14,58	3,77	2,73

Валютний ринок

Коливання на валютному ринку посилилися, хоча ситуація в цілому контрольована. При цьому, втручання НБУ було обмеженим (проведено 2 валютних аукціони, на яких реалізовано сумарно 39,8 млн. дол. США.)

В аналізованому періоді спостерігалось сезонне посилення попиту на валюту, а також (на нашу думку) контрольоване ослаблення гривні з метою максимізації надходжень від конвертації залучених на зовнішніх ринках ресурсів. Крім того, прогнозний курсовий орієнтир, закладений в бюджеті-2018 (поданий до ВРУ минулого тижня) чинив певний вплив на курсові очікування учасників ринку. Згідно з повідомленням міністра фінансів України, бюджет на 2018 рік розраховується, виходячи із середньорічного курсу 29,3 UAH / USD.

Гривня залишається вразливою до спекулятивних атак, а значний обсяг виплат по зовнішньому державному боргу (понад 11 млрд. дол. США за 2017-2019 рр.) підсилює чутливість національної валюти до ситуації на зовнішніх фінансових ринках та рішень окремих кредиторів. Внутрішні шоки та політична ситуація також будуть мати високий вплив на стабільність і прогнозованість курсу.

Ми очікуємо, що з початком опалювального сезону тиск об'єктивних економічних чинників на національну валюту посилиться. Крім того, нерегульованими на поточний момент залишаються судові розгляди в рамках технічного дефолту по одному з випусків єврооблігацій на загальну суму близько 3,5 млрд. дол. США, єврооблігацій націоналізованого Приватбанку, а також судові розгляди між державним Нафтогазом і російським Газпромом.

